

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

วิเคราะห์ข้อมูลการคลอด เขตสุขภาพที่ 8

โดย นพ.กิตติเชษฐ์ ธีรกุลพงศ์เวช
รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครพนม

สถิติการคลอดของมารดาชาวต่างชาติในเขตสุขภาพที่ 8

สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดนครพนม

ข้อมูลสะสม 5 ปี พ.ศ. 2565–2569

ลำดับ	จังหวัด	คลอดทั้งหมด (คน)	มารดาต่างชาติคลอด (คน)	มารดาต่างชาติคลอดที่มีสามีคนไทย (คน)
1	อุดรธานี	33,424	776	548
2	หนองคาย	14,141	805	424
3	เลย	12,404	1,028	328
4	หนองบัวลำภู	11,740	273	199
5	สกลนคร	19,412	353	190
6	บึงกาฬ	12,559	284	187
7	นครพนม	18,177	1,451	370
รวมเขตสุขภาพที่ 8		121,857	4,970	2,146

คลอดทั้งหมด
 121,857
คน

มารดาต่างชาติคลอด
 4,970
คน

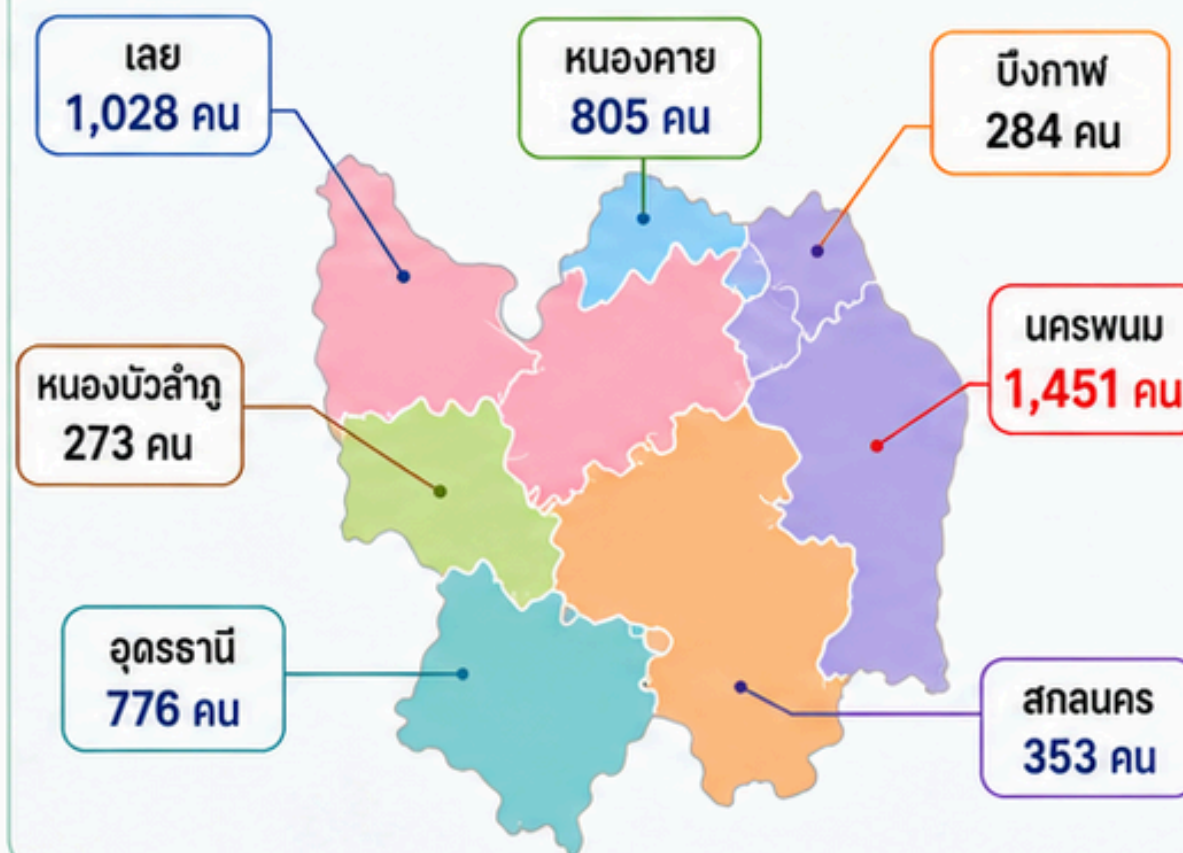
มารดาต่างชาติคลอดที่มีสามีคนไทย
 2,146
คน

สัดส่วนมารดาต่างชาติคลอด
จำแนกรายจังหวัด (ร้อยละ)

นครพนม	29.2%
เลย	20.7%
หนองคาย	16.2%
อุดรธานี	15.6%
สกลนคร	7.1%
บึงกาฬ	5.7%
หนองบัวลำภู	5.5%

รวม 100%

มารดาต่างชาติคลอด จำแนกรายจังหวัด (คน)

★ จังหวัดที่มีมารดาชาวต่างชาติคลอดมากที่สุด คือ **นครพนม** จำนวน **1,451** คน
รองลงมาคือ **เลย** จำนวน **1,028** คน และ **หนองคาย** จำนวน **805** คน
จังหวัดที่มีมารดาชาวต่างชาติคลอดน้อยที่สุด คือ **หนองบัวลำภู** จำนวน **273** คน

ที่มา : ระบบข้อมูล HDC กระทรวงสาธารณสุข
หมายเหตุ : ข้อมูลสะสม 5 ปี พ.ศ. 2565–2569

จัดทำโดย : กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพแม่และเด็ก เขตสุขภาพที่ 8

สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดนครพนม

สัดส่วนสัญชาติของมารดาต่างชาติและบุตรที่คลอดจากมารดาต่างชาติ ในสถานบริการสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 8

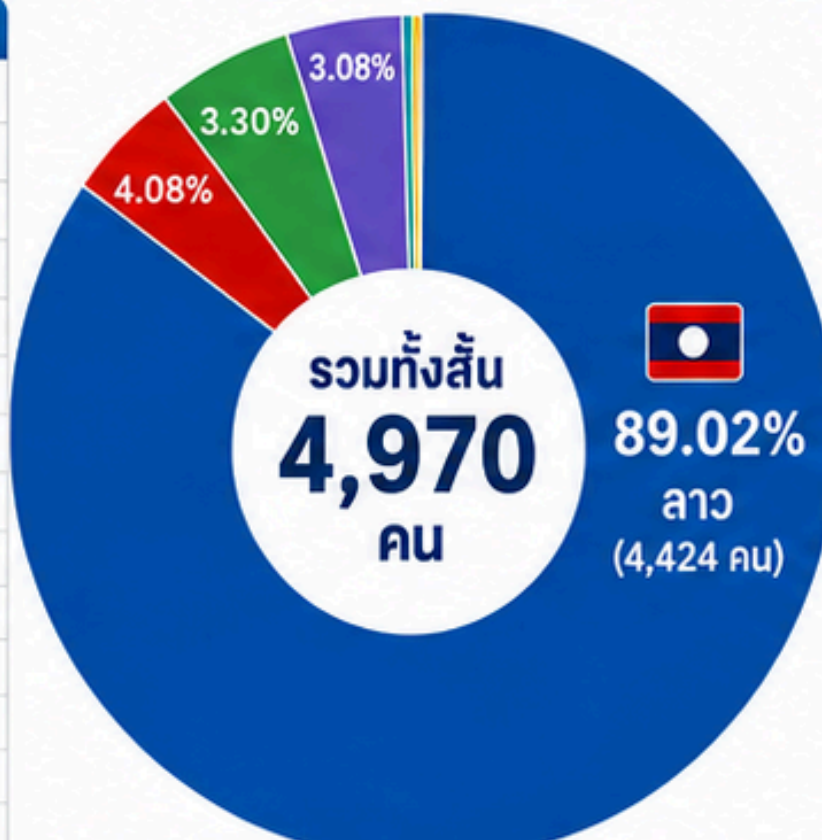
ข้อมูลสะสม 5 ปี พ.ศ. 2565–2569

1. สัดส่วนสัญชาติของมารดาต่างชาติที่มาคลอดบุตร

รวมทั้งสิ้น **4,970 คน**

ลำดับ	สัญชาติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ลาว	4,424	89.02%
2	พม่า	203	4.08%
3	กัมพูชา	164	3.30%
4	ไม่ระบุสัญชาติ	153	3.08%
5	ฟิลิปปินส์	8	0.16%
6	เวียดนาม	3	0.06%
7	จีน	3	0.06%
8	ชาวเขาที่ยังไม่ได้สัญชาติ	2	0.04%
9	อังกฤษ	1	0.02%
10	อินโดนีเซีย	1	0.02%
11	แอฟริกาใต้	1	0.02%
12	เคนยา	1	0.02%
12	ญี่ปุ่น	1	0.02%
14	ตุรกี	1	0.02%
15	อเมริกา	1	0.02%
16	นอร์เวย์	1	0.02%
17	มาเลเซีย	1	0.02%
18	เยอรมัน	1	0.02%
รวม		4,970	100%

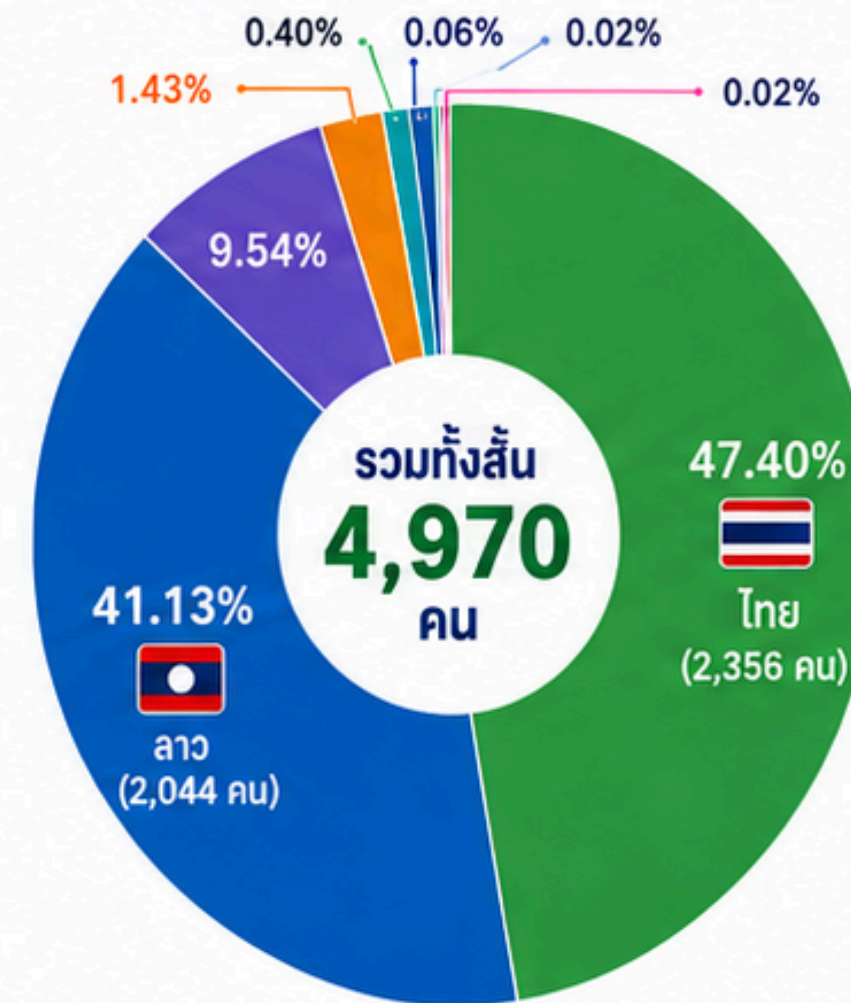
ลาว 4,424 คน (89.02%)
พม่า 203 คน (4.08%)
กัมพูชา 164 คน (3.30%)
ไม่ระบุสัญชาติ 153 คน (3.08%)
ฟิลิปปินส์ 8 คน (0.16%)
เวียดนาม 3 คน (0.06%)
จีน 3 คน (0.06%)
ชาวเขาที่ยังไม่ได้สัญชาติ 2 คน (0.04%)

อังกฤษ, อินโดนีเซีย, แอฟริกาใต้, เคนยา, ญี่ปุ่น, ตุรกี,
อเมริกา, นอร์เวย์, มาเลเซีย, เยอรมัน
สัญชาติละ 1 คน (0.02%)

2. สัดส่วนสัญชาติของบุตรที่คลอดจากมารดาต่างชาติ

รวมทั้งสิ้น **4,970 คน**

ลำดับ	สัญชาติบุตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ไทย	2,356	47.40%
2	ลาว	2,044	41.13%
3	ไม่ระบุสัญชาติ	474	9.54%
4	พม่า	71	1.43%
5	กัมพูชา	20	0.40%
6	ฟิลิปปินส์	3	0.06%
7	เคนยา	1	0.02%
8	ญี่ปุ่น	1	0.02%
รวม		4,970	100%

ไทย 2,356 คน (47.40%)
ลาว 2,044 คน (41.13%)
ไม่ระบุสัญชาติ 474 คน (9.54%)
พม่า 71 คน (1.43%)
กัมพูชา 20 คน (0.40%)
ฟิลิปปินส์ 3 คน (0.06%)
เคนยา 1 คน (0.02%)
ญี่ปุ่น 1 คน (0.02%)

ประเด็นสำคัญ

มารดาต่างชาติที่มาคลอดบุตรส่วนใหญ่เป็นสัญชาติลาวมากที่สุด **89.02%** (4,424 คน)
รองลงมาคือ พม่า **4.08%** (203 คน)

บุตรที่คลอดจากมารดาต่างชาติมีสัญชาติไทยมากที่สุด **47.40%** (2,356 คน)
รองลงมาคือ ลาว **41.13%** (2,044 คน)

ที่มา : ระบบข้อมูล HDC
กระทรวงสาธารณสุข
หมายเหตุ : ข้อมูลสะสม 5 ปี
พ.ศ. 2565–2569

สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดนครพนม

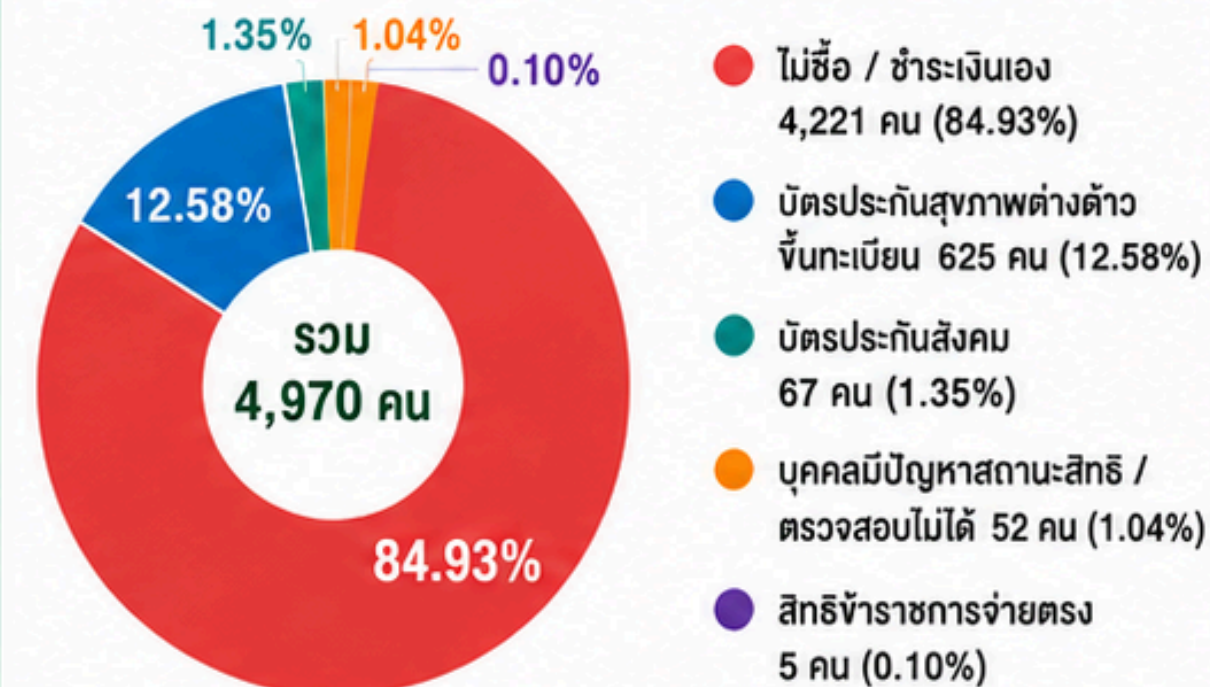
สิทธิการรักษาพยาบาลของมารดาต่างชาติที่มาคลอด เขตสุขภาพที่ 8 (ข้อมูล 5 ปี พ.ศ. 2565–2569)

มารดาต่างชาติคลอด
รวม **4,970** คน

ลำดับ	จังหวัด	มารดาต่างชาติ คลอด (คน)	บัตรประกันสุขภาพ ต่างด้าว ขึ้นทะเบียน (คน)	บัตร ประกันสังคม (คน)	ไม่ซื้อ / ชำระเงินเอง (คน)	บุคคลมีปัญหา สถานะสิทธิ / ตรวจสอบไม่ได้ (คน)	สิทธิ ข้าราชการ จ่ายตรง (คน)
1	อุดรธานี	776	104 (13.40%)	7 (0.90%)	640 (82.47%)	25 (3.23%)	0 (0%)
2	หนองคาย	805	78 (9.68%)	37 (4.60%)	668 (83.00%)	18 (2.23%)	4 (0.49%)
3	เลย	1,028	114 (11.09%)	5 (0.49%)	909 (88.42%)	0 (0%)	0 (0%)
4	หนองบัวลำภู	273	179 (65.56%)	0 (0%)	94 (34.43%)	0 (0%)	0 (0%)
5	สกลนคร	353	0 (0%)	0 (0%)	353 (100%)	0 (0%)	0 (0%)
6	บึงกาฬ	284	36 (12.67%)	7 (2.47%)	237 (83.46%)	4 (1.40%)	0 (0%)
7	นครพนม	1,451	114 (7.85%)	11 (0.75%)	1,320 (90.98%)	5 (0.34%)	1 (0.08%)
รวม เขตสุขภาพที่ 8		4,970	625 (12.58%)	67 (1.35%)	4,221 (84.93%)	52 (1.04%)	5 (0.10%)

สัดส่วนสิทธิการรักษา (ภาพรวมเขตสุขภาพที่ 8)

ประเด็นสำคัญ

- มารดาต่างชาติส่วนใหญ่ต้องชำระเงินเอง 4,221 คน คิดเป็น **84.93%**
- มีเพียง 12.58% ที่อยู่ในระบบบัตรประกันสุขภาพต่างด้าวขึ้นทะเบียน
- การเข้าถึงสิทธิอื่น (ประกันสังคม / ข้าราชการจ่ายตรง) ยังมีสัดส่วนน้อย
- ยังมีกลุ่มที่มีปัญหาสถานะสิทธิหรือตรวจสอบไม่ได้ 1.04%

หมายเหตุ

บัตรประกันสุขภาพต่างด้าวขึ้นทะเบียน
หมายถึง สิทธิของคนต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียน
ตามมติ ครม. และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

สิทธิข้าราชการจ่ายตรง
หมายถึง ผู้มีสิทธิในระบบสวัสดิการข้าราชการ
ที่เบิกค่ารักษาพยาบาลตามส่วนกลาง

บุคคลมีปัญหาสถานะสิทธิ / ตรวจสอบไม่ได้
หมายถึง ไม่สามารถยืนยันสิทธิในการรักษา
พยาบาลได้ชัดเจน

ที่มา : รายงานข้อมูลบริการสาธารณสุข (HDC) กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดนครพนม

รายได้จากบริการคลอดบุตรของมารดาต่างชาติ

เขตสุขภาพที่ 8 (ข้อมูล 5 ปี พ.ศ. 2565–2569)

มารดาต่างชาติคลอดรวม
4,970 คน

รายละเอียดรายได้ จำแนกรายจังหวัด

ลำดับ	จังหวัด	มารดาต่างชาติคลอด (คน)	ค่าบริการเรียกเก็บ	เบิกชดเชยได้	ผู้รับบริการชำระแล้ว	เบิกสิทธิลูกหนี้ / ค้างชำระ / ภาระ SW.	รวม
1	อุดรธานี	776	4,167,732.10	49,081.00	3,771,835.25	346,815.85	4,167,732.10
2	หนองคาย	805	4,953,012.25	0.00	3,361,292.25	1,591,720.00	4,953,012.25
3	เลย	1,028	6,410,028.61	1,677,921.11	4,713,305.50	18,802.00	6,410,028.61
4	หนองบัวลำภู	273	726,301.00	0.00	250,134.00	476,167.00	726,301.00
5	สกลนคร	353	2,684,477.20	0.00	1,929,534.00	754,943.20	2,684,477.20
6	บึงกาฬ	284	1,420,593.40	0.00	381,687.25	1,038,906.15	1,420,593.40
7	นครพนม	1,451	8,317,572.65	0.00	4,305,901.25	4,011,671.40	8,317,572.65
รวมเขตสุขภาพที่ 8		4,970	28,679,717.21	1,727,002.11	18,713,689.50	8,239,025.60	28,679,717.21

ภาพรวมรายได้ (เขตสุขภาพที่ 8)

ค่าบริการเรียกเก็บรวม
28,679,717.21 บาท

เบิกชดเชยได้
1,727,002.11 บาท

ผู้รับบริการชำระแล้ว
18,713,689.50 บาท

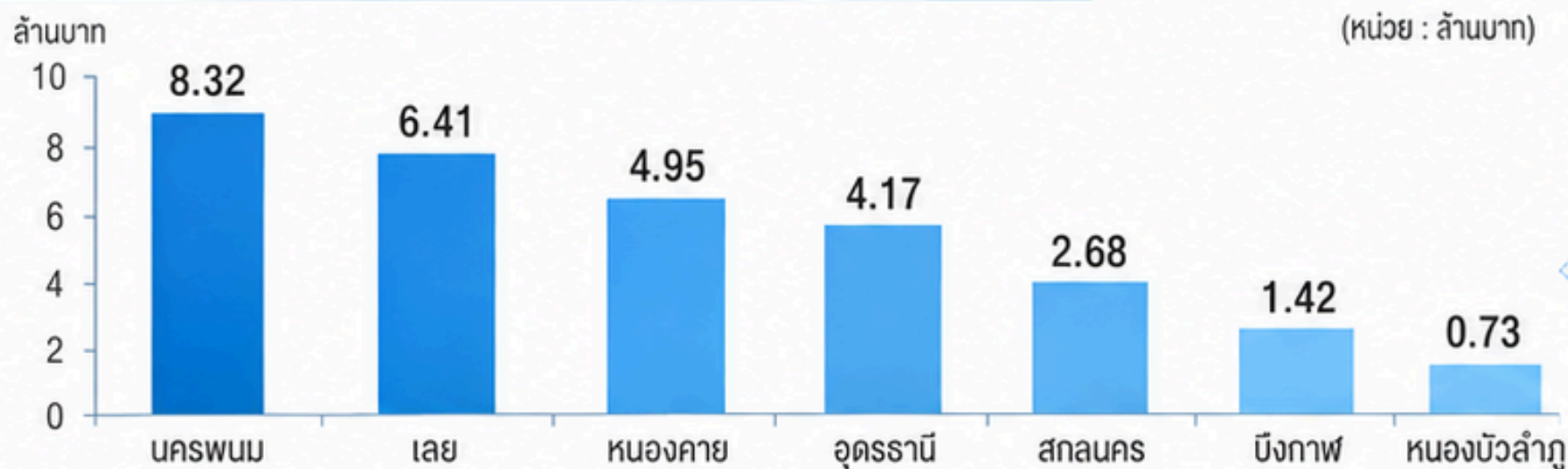

เบิกสิทธิลูกหนี้ / ค้างชำระ / ภาระ SW.
8,239,025.60 บาท

รวมรายได้ทั้งสิ้น

28,679,717.21 บาท

เปรียบเทียบค่าบริการเรียกเก็บ จำแนกรายจังหวัด (บาท)

นครพนมมีค่าบริการเรียกเก็บสูงสุด
8.32 ล้านบาท
(คิดเป็น 29.01%)

ประเด็นสำคัญ

1

นครพนมมีรายได้จากบริการคลอดสูงสุด
8,317,572.65 บาท จากมารดาต่างชาติ 1,451 คน

2

ผู้รับบริการชำระแล้วรวม **18.71** ล้านบาท คิดเป็น **65.31%** ของค่าบริการเรียกเก็บทั้งหมด

3

เบิกสิทธิลูกหนี้/ค้างชำระ/ภาระ SW. รวม **8.24** ล้านบาท คิดเป็น **28.70%** ของค่าบริการเรียกเก็บทั้งหมด

หมายเหตุ : ตัวเลขจากข้อมูลจากระบบบริการสาธารณสุข (HDC) กระทรวงสาธารณสุข ข้อมูล 5 ปี พ.ศ. 2565–2569

ที่มา : รายงานข้อมูลบริการสาธารณสุข (HDC) กระทรวงสาธารณสุข

1 การจัดการกรณี “คลอดกัพย์” หรือขบวนการ “พ่อกัพย์” เขตสุขภาพที่ 8

กรณีที่พบในปี พ.ศ. 2568

สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดนครพนม

พบพ่อกัพย์ 1 ราย
ที่อำเภอปากชม จังหวัดเลย

มารดาเป็นหญิงชาวลาว อายุ 31 ปี ตั้งครรภ์ครั้งที่ 4

สามีที่แท้จริงเป็นชาวลาวและอาศัยอยู่ในประเทศไทยมานาน

มีการให้ชายไทยแสดงตัวเป็นบิดา ตั้งแต่การฝากครรภ์
การตรวจเลือด ANC จนถึงการคลอด

ชายไทยไปแจ้งเกิดร่วมกับมารดาที่อำเภอปากชม

บุคลากรโรงพยาบาลสังเกตพฤติกรรมน่าสงสัย
ชายที่อ้างว่าเป็นบิดา ไม่อุ้มหรือดูแลเด็ก

เจ้าหน้าที่แจ้งนายทะเบียนให้ตรวจสอบ

เมื่อถูกสอบสวน ชายไทยรับสารภาพ

นายทะเบียนยึดใบเกิดและทำให้ **เป็นโมฆะ**

2 มาตรการจัดการกรณี “คลอดกัพย์/พ่อกัพย์” ของประเทศไทย

บูรณาการร่วมระหว่าง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1

ด้านทะเบียน
ราษฎรและสัญชาติ

- เพิกถอนสูติบัตรและสัญชาติ หากตรวจ DNA หรือการสืบสวนพบว่าข้อมูลเป็นเท็จ
- ล็อกสถานะทางทะเบียนชั่วคราว ระหว่างตรวจสอบ
- กรณีเป็นชาวต่างชาติ อาจส่งต่อให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองดำเนินการตามกฎหมาย

2

ด้านกฎหมายและ
การกวาดล้างเครือข่าย

- ตรวจค้นและจับกุมผู้เกี่ยวข้อง
- ดำเนินคดีกับนายหน้า/ผู้จัดหาบุคคล
- ดำเนินคดีกับมารดาต่างชาติหรือผู้รับจ้างเซ็นรับรอง
- หากเจ้าหน้าที่รัฐมีส่วนร่วม ดำเนินการทั้งวินัยและอาญา
- ตรวจสอบเส้นทางการเงินและรูปแบบการให้บริการของสถานพยาบาลที่อาจเกี่ยวข้อง

3

มาตรการป้องกัน
ในอนาคต

- เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบกรณีบิดาไทย-มารดาต่างชาติ
- ให้หัวหน้าฝ่ายทะเบียนร่วมตรวจสอบและลงนามรับรอง
- ตรวจสอบข้อมูลการแจ้งเกิดย้อนหลัง โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยง

เป้าหมาย : ป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
และรักษาความถูกต้องของระบบทะเบียนราษฎรและสัญชาติ

3

ข้อกำหนดและการดำเนินการแจ้งเกิด สำหรับชาวต่างชาติที่คลอดในประเทศไทย

1

โรงพยาบาลออก
หนังสือรับรองการเกิด
(น.ร. 1/1)

- เมื่อเด็กคลอดในโรงพยาบาล แพทย์หรือผู้ทำคลอดต้องออกหนังสือรับรองการเกิด (น.ร. 1/1)
- เพื่อยืนยันว่าเด็กเกิดในสถานพยาบาลนั้น เอกสารนี้ยังไม่ใช้สูติบัตร

2

การแจ้งเกิด

- ผู้มีหน้าที่แจ้ง: บิดา มารดา หรือเจ้าบ้าน
- ต้องแจ้งภายใน 30 วันนับจากวันที่เด็กเกิด
- กรุงเทพมหานคร → สำนักงานเขต
- ต่างจังหวัด → สำนักทะเบียนอำเภอ หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น

3

เอกสารสำคัญ

- น.ร. 1/1 จากโรงพยาบาล
- Passport หรือเอกสารประจำตัวของบิดามารดา
- หลักฐานการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร หากมี เช่น วีซ่า ใบอนุญาตทำงาน หรือบัตรบุคคลไม่มีสัญชาติไทย

4

สถานะทางทะเบียน
ของเด็ก

- ✓ กรณีบิดามารดามีเอกสารถูกต้อง ออกสูติบัตร น.ร. 3 และเลขประจำตัวประชาชน ขึ้นต้นด้วยเลข 7
- ✗ กรณีไม่มีสถานะทางทะเบียน/หลบหนีเข้าเมือง อาจออก น.ร. 031 หรือทะเบียนประวัติบุคคล ไม่มีสถานะทางทะเบียน น.ร. 38 ก

4

ช่องโหว่ทางกฎหมายและกระบวนการ

1. ขาดการตรวจ DNA ตั้งแต่ต้นทาง

กระบวนการเดิมอาศัยเอกสารและข้อมูล ที่ผู้ทำคลอดกับมารดานำมาแสดง โดยไม่ได้บังคับ ตรวจ DNA เพื่อยืนยันความเป็นบิดาในทุกกรณี

2. ช่องว่างในการนำข้อมูลไปใช้ด้านสัญชาติ

หากเอกสารการเกิดระบุว่าบิดาเป็นคนไทย อาจถูกนำไปใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินการด้านทะเบียน และสัญชาติ จึงเป็นช่องทางที่ขบวนการสวมสิทธิ สามารถนำข้อมูลเท็จมาต่อยอดได้

3. การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ยังไม่รัดกุม

การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างโรงพยาบาลที่ออก น.ร. 1/1 กับฝ่ายปกครองยังมีช่องว่างในการคัดกรองกรณี คู่สมรสเท็จหรือการแสดงตัวของบิดา

หน่วยงานภาครัฐกำลังพัฒนาการตรวจสอบข้อมูลบิดาให้เข้มงวดขึ้น และพิจารณาการใช้ผล DNA เพื่อป้องกันปัญหา

5

ประเทศไทยไม่มีนโยบาย

ศูนย์ One Stop Service

เฉพาะสำหรับการคลอดของชาวต่างชาติ

สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดนครพนม

การดูแลด้านการรักษาพยาบาล
และการคลอด ดำเนินการตาม
ระเบียบของกระทรวงสาธารณสุข
และกองทุนสุขภาพที่เกี่ยวข้อง

แนวทางด้านค่าใช้จ่าย

โดยหลัก ชาวต่างชาติต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย
ในการฝากครรภ์และคลอดเอง
แต่มีข้อยกเว้นสำหรับผู้ที่อยู่ในระบบสิทธิ/
ประกันสุขภาพที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1 ประกันสังคม

สำหรับแรงงานต่างด้าว
ที่ถูกต้องตามกฎหมาย
และส่งเงินสมทบ
ตามเงื่อนไข

2 กองทุนประกัน
สุขภาพคนต่างด้าว

สำหรับผู้ซื้อบัตร
ประกันสุขภาพกับ
กระทรวงสาธารณสุข

3 กองทุนสิทธิ น.99

สำหรับผู้มีปัญหา
สถานะและสิทธิ
ที่เข้าเกณฑ์

6

บุตรที่เกิดในประเทศไทย
จากมารดาต่างชาติ

การเกิดในประเทศไทย

ไม่ได้ทำให้เด็กได้รับสัญชาติไทยโดยอัตโนมัติ

หากบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวที่อยู่ในลักษณะที่กฎหมายกำหนด
เช่น อยู่ชั่วคราว หลบหนีเข้าเมือง หรือได้รับการผ่อนผัน
จะอยู่ภายใต้เงื่อนไขของมาตรา 7 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ

กรณีบิดาเป็นคนไทย

จดทะเบียนสมรส

บุตรได้สัญชาติไทย
ตามบิดาโดยการเกิด
สามารถดำเนินการแจ้งเกิด
เพื่อทำสูติบัตรและบัตร
ประชาชนไทยตามขั้นตอน

ไม่ได้จดทะเบียนสมรส

ต้องดำเนินการ
จดทะเบียนรับรองบุตร
หากยังไม่สามารถยืนยัน
ความสัมพันธ์ อาจต้องใช้
การตรวจ DNA หรือการพิสูจน์
ทางนิติวิทยาศาสตร์

การพิสูจน์ตัวบุคคล → ยืนยันความสัมพันธ์บิดา-บุตร → แจ้งเกิด
→ กำหนดสถานะทางทะเบียนและสัญชาติ ต้องประสานงานระหว่าง
โรงพยาบาล + ฝ่ายปกครอง + หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทสรุปสำคัญสำหรับผู้บริหาร

การจัดการกรณีคลอดกึ่งพิพัย/ขบวนการพ้องพิพัย และการคลอดของมารดาต่างชาติในประเทศไทย

สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดนครพนม

1 ด้านบริการและทรัพยากร

วางแผนรองรับ

ภาระงานและค่าใช้จ่ายด้านอนามัย
แม่และเด็ก สำหรับมารดาต่างชาติ/
คนไร้สัญชาติ

ยกระดับศักยภาพ

โรงพยาบาลจังหวัดชายแดน
โดยเฉพาะ SW.เลย SW.นครพนม
SW.หนองคาย และ SW.บึงกาฬ

พัฒนาระบบบริการ

ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน
ห้องคลอดคุณภาพ

2 ด้านทะเบียนและการพิสูจน์สิทธิ

บูรณาการหน่วยงาน

สาธารณสุข + ฝ่ายปกครอง + ความมั่นคง + พมจ.

เพิ่มความเข้มงวดในการ
พิสูจน์ความสัมพันธ์ของบิดา
ที่อ้างว่าเป็นคนไทย

ตรวจสอบข้อมูลและการออก
หนังสือรับรองการเกิด (น.ส. 1/1)
ให้ถูกต้องตามกฎหมาย

3 ประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง

**“คลอดในประเทศไทย
≠
ได้สัญชาติไทย
โดยอัตโนมัติ”**

ให้ความสำคัญกับกระบวนการดังนี้

การคลอด

การรับรอง
การเกิด

การแจ้งเกิด

การพิสูจน์
ความสัมพันธ์
บิดา-บุตร

สถานะทาง
ทะเบียนและ
สัญชาติ

โดยเฉพาะกรณีบิดาไทย – มารดาต่างชาติ
ซึ่งยังมีช่องว่างของการตรวจสอบข้อมูล
ระหว่างหน่วยงาน

สาระสำหรับผู้บริหาร : “ยกระดับบริการแม่และเด็กชายแดน พร้อมบูรณาการระบบทะเบียน-พิสูจน์สิทธิ
เพื่อป้องกันการสวมสิทธิและคุ้มครองสิทธิเด็กอย่างถูกต้องตามกฎหมาย”

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

ขอขอบคุณครับ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

ร่วมสร้างสุขภาพดี สู่วิถีคนนครพนม

